

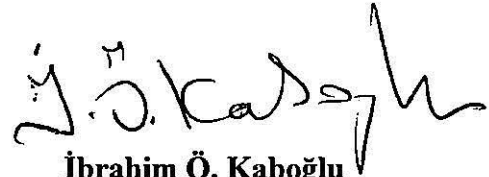
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 02 Aralık 2019
Sayı : 1437

Prof. Dr. İbrahim Ö. KABOĞLU
İstanbul Milletvekili
Anayasa Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnsan hakları ihlallerinin araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

İbrahim Ö. Kaboğlu
İstanbul Milletvekili

0000575279

...1437- Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. Ali Mahir Nafarın	mersin	
3. Ysmail Atakan Ünver	Karaman	
4. Yüksel Mansur Kiling	İstanbul	
5. Emine Gülizer Emecan	İstanbul	
6. Kamil Okyay SINDIR	İzmir	
7. Cavit ARI	Antalya	
8. Nuriyettin Altınkayışan	Bursa	
9. Serkan TOPAL	Hatay Mu	
10. Ali Fozil KASAP	Kilis mu.	
11. Ünal Demirtaş	Zonguldak Mu.	
12. Ayhan BAKIT	Adana.	
13. Gamze TAŞCIER	Ankara	
14. Ali ÖZTUNAÇ	K. MARMARIS	
15. A212 AYDINLIK	Sanlıurfa	

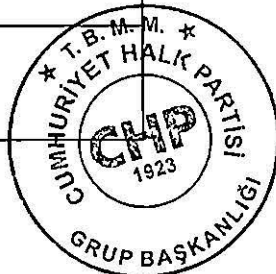
1437 sayılı Meclis Anayasa Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 02/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000575279

0000575279

16.	Tahsin Tokan	Locael: MY.	
17.	Özcan PURCU	İzmir M.Y.	
18.	Kani BEKO	İzmir	
19.	Seyhan Tercüme	İst	
20.	Burhanettin Bulut	Adana	
21.	Alpay ANTONEN	MERSİN	
22.	Murat BAKAN	İzmir	
23.	HAZAR KACASLI	Sivas	
24.	Orhan SARIBAL	Bursa	
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			

0000575279

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler 10/12/1948 tarihli kararıyla kabul edilen “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”, Türkiye’de 27/05/1949 tarihinde Resmi Gazete ile yayınlanmasıyla hayata geçmiştir.

“İnsan hakları bütünlüğü, iktidarların ayrılığı” ilkesi, demokratik hukuk devletinin temel niteliğidir.

Erklerin birleşmesi ve yargı bağımsızlığının ortadan kalkması, Anayasa yoluyla hak ve özgürlük güvencelerinin kaldırılması anlamına gelir.

1949’dan itibaren yaklaşık 70 yıldır aşamalı olarak temellendirilmeye çalışılan “insan haklarına dayanan demokratik hukuk devleti” mekanizmaları, 2017 Anayasa değişikliğiyle göstermelik hale getirildi.

Bir yandan; OHAL döneminde KHK yoluyla alınan önlemler, neden, konu, yer, zaman ve amaç açısından OHAL’le ilgisi bulunmayan alanlara yöneldi; sistematik ve kitlesel insan hakları ihlallerine yol açtı.

Ayrıca; anayasal dayanağı bulunmayan “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” sloganı kullanılarak, anayasal güvencelere saygı göstermeme alışkanlığı yaygınlaştı:

-**Yasama**, “Anayasanın özüne ve sözüne uygun yasa” kaydını gözetmediğinden, hak ve özgürlük güvencelerini düzenleyen madde 13, sıkça ihlal edilmektedir

-**Yargı**: hak ve özgürlüklerin nihai güvencesi olan yargı, Anayasa’nın kendisine tanımış olduğu bağımsız statüye (md.138) ve insan haklarına ilişkin anayasal güvencelere karşın, hak ve özgürlükleri doğrudan ihlal edebilmektedir.

-**Yürütme**: Anayasa ve yasaları uygulamakla yükümlü bulunan yürütme ve idare, hak ve özgürlüklere müdahale etmek veya kullanılmasına engel olmak suretiyle, bir yandan, Anayasa ve mevzuat hükümlerini ihlal yoluyla suç işlemekte; öte yandan, hak ve özgürlükleri sınırlamıştır. Özellikle “düşünce suçlusu” yaratmakla sonuçlanan müdahaleler, soruşturma ve kovuşturma aşamaları ile karar evresine yayılmaktadır.

Daha genel olarak, yürütme, özellikle kolluk ve güvenlik güçleri üzerinde kullandığı hiyerarşik yetki ve medya yoluyla, farklı toplumsal katman ve sınıfları, siyasal aidiyet temelinde ötekileştirici söylemlerle demokratik toplumun temel öğelerini sürekli aşındırmakta; yurttaşların “lekelenmeme hakkı”ndan başlayarak, hedef gösterme yoluyla yaşam hakkı yok edilmesine uzanan geniş bir ihlaller zincirinin nedeni olabilmektedir.

Bütün bunlar, adeta “**kümülatif ihlaller zinciri**” ötesinde, barış ortamında birlikte yaşam koşullarını bile eğreti hale getirmektedir.

Özetle, anayasasızlaştırma ve yasasızlaştırma yoluyla, bir yandan, “hukuki olmayan alanlar” yaratılırken, öte yandan, ortak yaşam değerleri üzerine örülü toplumsal yapının temel öğelerini de zedelemektedir.

Eylemden çok yazı, yazıdan çok söz, sözden çok niyet ve kanaatler, hak ihlallerinin nedenini oluşturması, çifte hak mağduriyeti yaratabilmekte:

-Doğrudan yaptırıma tabi tutulan kişi,

-Haksız yere mağdur edilen kişilere mesai harcayan kolluk güçleri ve yargı görevlilerinin, adil yargılama sürecine yeterli zaman ayıramamaları.

Şiddet kullanarak ve suç oluşturacak araçlarla müdahale yoluyla hak ihlallerinde bulunan kamu görevlilerinin cezasızlığı da, ihlalleri özendirici bir zemin yaratmaktadır.

Çocuk hakları açısından ise, çifte ihlal geçerli:

-Doğrudan çocuk haklarının ihlal edilmesi,

0000575279

-Ebeveyn haklarının ihlalinden çocukların etkilenmesi sonucu doğan ihlaller.

Şiddet dili ve bireysel silahlanma da, insan yaşamı üzerinde ciddi tehdit ve oluşturmaktadır.

İhlallerin yaygınlığı üzerine AYM ve AİHM kararlarına değinilebilir: AYM, 01/01/2019 ve 29/11/2019 tarihleri arasında 298 bireysel başvuruda ilişkin 20 farklı hak başlığında 316 ihlal tespit etmiştir. AİHM ise aynı tarih aralığında Türkiye'den yapılan 44 başvuruda 11 farklı hak başlığında 59 ihlal tespitinde bulunmuştur.

Özetle, bireysel ve toplu özgürlükler, sosyal haklar ve çevresel haklar, ayrı ayrı ve birlikte çok yönlü ve sistematik olarak ihlal edilmektedir.

Hukuki güvenliğin olmadığı toplumda ne sosyal ne de iktisadi güvenlik vardır; demokratik hukuk devleti haklar toplumuna dayanır.

